

**Gümrük
mevzuatı kapsamında
düzenlenen tahakkuk
ve ceza kararlarına
karşı başvurulabilecek
hukuki yollar**

Giriş

Yükümlülerin adlarına düzenlenen, gümrük vergi ve ceza kararlarına karşı başvurabilecekleri hukuki yollar 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 242 ve 244'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, firmanız adına düzenlenecek gümrük vergi ve ceza kararlarına karşı başvurabilecek hukuki yollar aşağıdaki gibidir:

- a. Gümrük vergisi uyuşmazlıklarının, yargıya başvurulmadan, gümrük idaresi ile çözüme kavuşturulması yolu, "Uzlaşma"ya başvurulması,
- b. Bir üst makama itiraz edilmesi ve itirazın reddedilmesi halinde de "Mahkeme"ye başvurulması.

(a) Uzlaşma müessesesi

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 244'üncü maddesinde yer verilen uzlaşma müessesine ilişkin usul ve esaslar 27.08.2011 tarihli Resmi Gazete ile yürürlüğe giren Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

i) Uzlaşma kapsamı

Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği gereğince, beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen veya gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilen kıymet farklılıklarına ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları ile kanunda ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen cezalar, uzlaşma kapsamındadır. Dolayısıyla sadece gümrük idaresi tarafından tahakkuk ettirilen gümrük vergi alacakları değil, aynı zamanda gümrük idaresi tarafından tespit edilmeden önce mükellef tarafından bildirilen kıymet farklılıklarına istinaden düzenlenen gümrük vergi ve ceza kararları da uzlaşma kapsamında değerlendirilmektedir.

Uzlaşmaya konu alacaklar hakkında yükümlü veya ceza muhatabı tarafından, kanun hükümlerine yeterince nüfuz edilememesinden veya kanun hükümlerinin yanlış yorumlamasından kaynaklanan eksiklik ve aykırılıklar olduğu ya da ihtilaf konusu olayda yargı kararları ile idarenin görüş farklılığının olduğu hususları ileri sürülerek uzlaşma talebinde bulunulabilecektir.

Diğer taraftan, aynı nitelikteki alacakların birden fazla gümrük idaresi veya bölge müdürlüklerinde yapılan işlemlere ilişkin olması halinde, alacakların toplamı tek bir uzlaşmaya konu edilebilmektedir.

Ayrıca, yükümlü tarafından yapılan beyanın ilgili gümrük idaresi tarafından kontrolü sonucu ek tahakkuku yapılarak yükümlüye tebliğ edilen gümrük vergi alacakları ile para cezası kararlarının tümü de uzlaşma kapsamında değerlendirilebilmektedir.

Uzlaşmaya konu olabilecek gümrük vergi ve cezalarının 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında düzenlenen suç/kabahatlerle ilişkili olması durumunda, söz konusu gümrük vergi ve cezaları uzlaşma kapsamında yer almamaktadır. Bu sebeple yükümlü tarafından yapılan uzlaşma başvurularının, anılan kanun kapsamında olup olmadığı hususu, uzlaşma komisyonlarının sekretarya hizmetleri birimlerince değerlendirilmektedir.

Anılan Yönetmelik kapsamında uzlaşma konusu olabilecek gümrük vergileri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir;

Uzlaşma konusu olabilecek Gümrük Vergileri

Gümrük Vergisi	Toplu Konut Fonu
İlave Gümrük Vergisi	Tütün Fonu
Tek ve Maktu Vergi	Ek Fon
Dampinge Karşı Vergi	Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu
Sübvansiyona Karşı Telafi Edici Vergi	Çevre Katkı Payı
Katma Değer Vergisi	Telafi Edici Vergi (İhracat)
Özel Tüketim Vergisi	TRT Bandrol Ücreti (Ticari olmayan eşya için)
Ek Mali Yükümlülük	

ii) Uzlaşma başvuruları

Uzlaşmaya ilişkin başvurular, Gümrük Uzlaşma Yönetmeliğinin 3 nolu ekindeki forma uygun olarak, uzlaşmaya yetkili komisyonların sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevli birimlere dilekçe ile yapılmaktadır. Uzlaşma başvurularını, yükümlünün kendisi, temsilcisi veya özel vekâletname verilmesi şartıyla gümrük müşaviri yapabilmektedir.

iii) Uzlaşmaya katılacaklar

Uzlaşma komisyonu görüşmelerine yükümlünün bizzat katılması esas alınmaktadır. Yükümlünün toplantıya katılmaması halinde, temsilcisi veya vekâletnamede özel yetki verilmesi şartıyla, gümrük müşaviri de yükümlü adına görüşmelere katılabilmekte ve tutanakları imzalayabilmektedir.

Ancak, uzlaşma komisyonlarına, yükümlü dâhil, katılacak kişi sayısı en fazla üç olarak belirlenmiştir. Tutanaklara imza atma yetkisi olan kişi veya kişilerin yanında uzlaşma komisyonu toplantılarına katılan diğer kişi veya kişiler, görüşmede hazır bulunanlar olarak, uzlaşma tutanağına imza atabilmektedirler.

iv) Uzlaşma komisyonları

Uzlaşmaya konu alacaklara ilişkin uzlaşma talepleri, "Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Uzlaşma Komisyonları" ile "Merkezi Uzlaşma Komisyonu" tarafından değerlendirilmektedir. Komisyonlar, üyelerinin tamamının katılımıyla toplanmakta ve oy çokluğuyla karar almaktadır

Uzlaşma talep konusu 500.000.- TL'ye kadar olanlar (bu tutar dâhil) için Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Uzlaşma Komisyonları yetkiliyken, 500.000.- TL'yi aşanlar için ise Merkezi Uzlaşma Komisyonu yetkilidir.

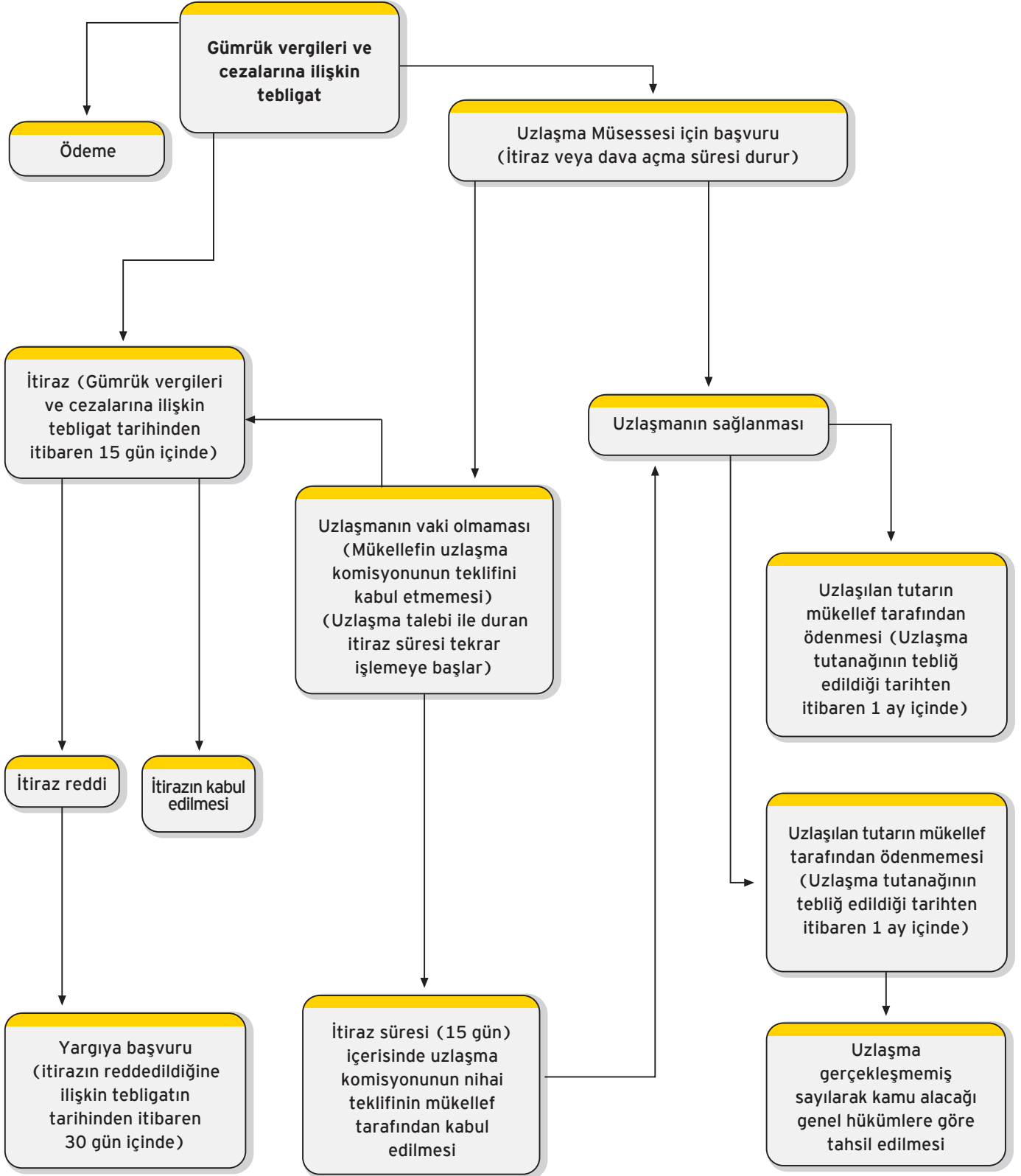
Uzlaşma komisyonlarının yetki alanlarına ilişkin tutarların tespitinde, her bir kalem eşyaya ilişkin gümrük vergileri ile vergi aslına bağlı kesilen cezalar toplamı, aynı nitelikteki alacaklara ilişkin işlemlerin birden fazla olması halinde alacakların tümü dikkate alınmaktadır.

v) Uzlaşma görüşmeleri

Uzlaşma talebinde bulunmak isteyen yükümlü veya ceza muhataplarının, gümrük vergisi ve cezaları için tebliğ tarihinden itibaren (15) gün içinde, uzlaşmaya yetkili komisyonların sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevli birimine dilekçe ile müracaat etmeleri gerekmektedir. Uzlaşma talep dilekçeleri, yetkili Uzlaşma Komisyonu Başkanlığı'na hitaben yazılmalıdır.

Uzlaşma toplantısında uzlaşmanın sağlanması halinde, üzerinde uzlaşılan tutarlar, uzlaşma tutanağına kaydedilir ve bu tutanak hem uzlaşma komisyonu başkan ve üyeleri hem de yükümlü ve/veya ceza muhatabı tarafından imzalanır. Toplantı sonucunda uzlaşılan ve tutanağına bağlanan tutarın yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenmelidir. Aksi takdirde, uzlaşma gerçekleşmemiş sayılacak ve kamu alacağı genel hükümlere göre tahsil edilebilecektir.

Uzlaşma komisyonunca teklif edilen tutarların, yükümlü ve/veya ceza muhatabı tarafından kabul edilmemesi halinde, bu durum, uzlaşmanın vaki olmadığı anlamına gelmektedir. Böyle bir durumda, uzlaşma komisyonunca teklif edilen tutarlar, uzlaşma tutanağına kaydedilmekte ve bu tutanak taraflarca imzalanmaktadır. Bu durumda, yükümlü ve/veya ceza muhatabının, kanuni itiraz süresinin sonuna kadar uzlaşma komisyonunca teklif edilen tutarları kabul etme hakları saklıdır.

(b) İdari itiraz aşaması

Yükümlüler, adlarına düzenlenen vergi ve ceza kararlarına karşı uzlaşma yoluna başvurmak yerine Gümrük Kanunu 242'inci maddesi gereğince öncelikle bir üst makama itiraz edebilmektedir.

Öte yandan yükümlülerin, uzlaşma yoluna başvurulmuş olmakla birlikte, gerçekleştirilen uzlaşma toplantısında uzlaşmanın vaki olmaması halinde de Gümrük Kanunu 242'nci maddesine göre, kendilerine tebliğ edilen vergi ve ceza kararlarına karşı idari itiraz yoluna başvurma hakları bulunmaktadır. Bu halde, uzlaşma başvurusu sebebiyle duran idari itiraz süresi, uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağın ilgisine tebliğinden itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır. Ancak idari itiraz süresinin bitimine üç günden az süre kalmış olması halinde bu süre üç gün daha uzatılacaktır.

İdareye intikal edilen itirazların 30 gün içerisinde karara bağlanarak mükellefe tebliğ edilmesi gerekmektedir. Bu süre tamamlanmakla birlikte idarenin itiraza yanıt vermemesi veya bu süre dahilinde itirazın reddedilmesi durumunda yükümlü, dava yoluna başvurabilecektir.

(c) Dava aşaması

2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu uyarınca yürütülen vergi yargılama süreci oldukça karmaşık bir süreç olup; taraflarca kanun yollarının tüketilmesine bağlı olarak 18 ila 36 ay arasında devam edebilmektedir. Bu karmaşık süreci daha anlaşılır kılmak için aşağıda yer verilen sınıflamalara gidilebilmektedir. Ayrıca vergi davası sürecine ilişkin şema yazımız ekinde bilgilerinize sunulmaktadır.

i) Vergi Mahkemesi Aşaması

İtirazın reddi halinde yükümlüler, işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurma hakkına sahiptirler. Böyle bir durumda, söz konusu vergi davasının, itirazın reddine ilişkin tebligatın yükümlü ve/veya ceza muhatabına tebliği tarihinden itibaren 30 gün içerisinde açılması gerekmektedir.

Vergi davası açılması halinde, ihtilaf konusu vergi ve ceza kararının o aşamada ödenme zorunluluğu ortadan kalkmakta; ödeme, vergi mahkemesince tesis edilecek karar tarihine kadar ertelenmektedir. Vergi mahkemesince tesis edilecek kararın aleyhte olması halinde ödemenin yapılması gerekmektedir.

ii) Danıştay Aşaması

i) Temyiz Aşaması

Vergi mahkemesince tesis edilen karar aleyhine olan taraf, söz konusu karara karşı (tek hakimle verilen kararlar hariç olmak üzere) Danıştay nezdinde temyiz başvurusunda bulunabilecektir. Temyiz başvurusunun, vergi mahkemesi kararının tebliği tarihinden itibaren (30) gün içerisinde yapılması gerekmektedir. Temyiz incelemesini gerçekleştirecek Danıştay Dairesi, temyiz incelemesi neticesinde "onama" ya da "bozma" kararlarından birine hükmedecektir.

ii) Karar Düzeltme Aşaması

Danıştay tarafından temyiz incelemesine ilişkin olarak verilen karar aleyhine olan taraf, bu karara karşı karar düzeltme başvurusunda bulunabilecektir. Bu başvurunun, Danıştay Başkanlığı'nın temyiz incelemesine ilişkin olarak tesis ettiği kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren (15) gün içerisinde yapılması gerekmektedir. İlk derece vergi mahkemesi kararının temyizde onanmasına ilişkin Danıştay kararına karşı başvuru olan karar düzeltme talebinin reddiyle dava ilk derece mahkemesinin kararı yönünde kesinleşmiş olacaktır.

iii) İkinci Vergi Mahkemesi Aşaması

Danıştay tarafından gerçekleştirilen temyiz incelemesi sonunda, vergi mahkemesince verilen kararın bozulmasına hükmedildiği takdirde, dava dosyası yeniden incelenmek üzere vergi mahkemesine geri gönderilecektir.

Bu aşamada, vergi mahkemesince gerçekleştirilecek inceleme neticesinde, mahkeme, "uyuma" ya da "ısrar" kararlarından birine hükmedecektir. Eğer vergi mahkemesi, Danıştay Başkanlığına tesis edilen "bozma" kararına uyarırsa, dava konusu ihtilaf uyma kararıyla kesin olarak son bulacaktır.

iv) İkinci Temyiz Aşaması

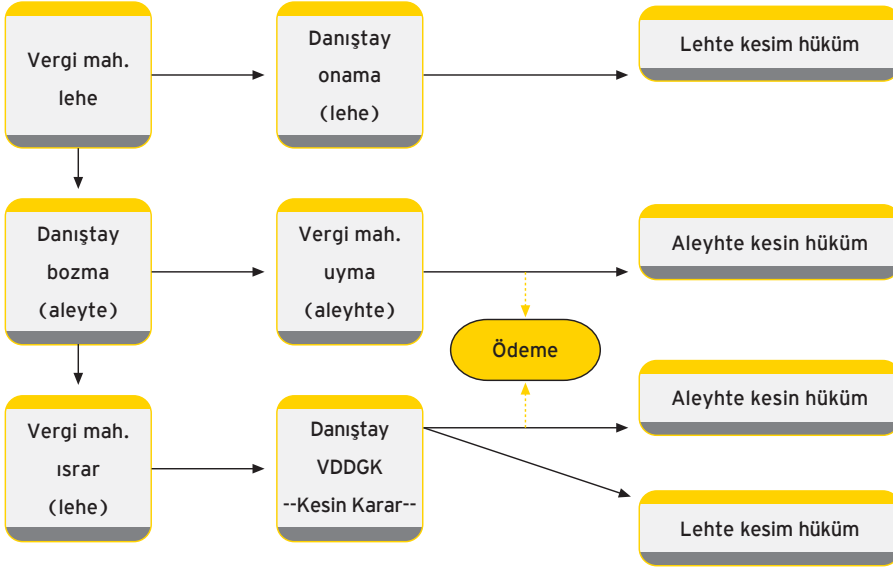
Danıştay Başkanlığına tesis edilen bozma kararına karşı, vergi mahkemesince "ısrar" yönünde karar alınması halinde ise, söz konusu karar aleyhine olan tarafça yeniden temyiz başvurusunda bulunulabilecek olup; bu defa temyiz incelemesi Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca ("Kurul") gerçekleştirilecek ve uyuşmazlık nihai olarak karara bağlanacaktır. İkinci temyiz incelemesi neticesinde Kurulca alınacak karar kesin nitelikte olup; bu karara karşı başvurulabilecek herhangi bir yasal yol bulunmamaktadır. Eğer, vergi mahkemesince alınan "ısrar" kararı, Kurul tarafından da kabul görürse, ihtilaf bu şekilde son bulacaktır. Ancak, vergi mahkemesince alınacak "ısrar" kararı, Kurul tarafından uygun görülmez ve bozulursa; vergi mahkemesinin, Kurulca tesis edilen karar yönünde yeni bir karar alması gerekecektir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu nezdindeki bu aşamanın, 3 ila 6 aylık bir zaman zarfında tamamlanabileceği kanaatindeyiz.

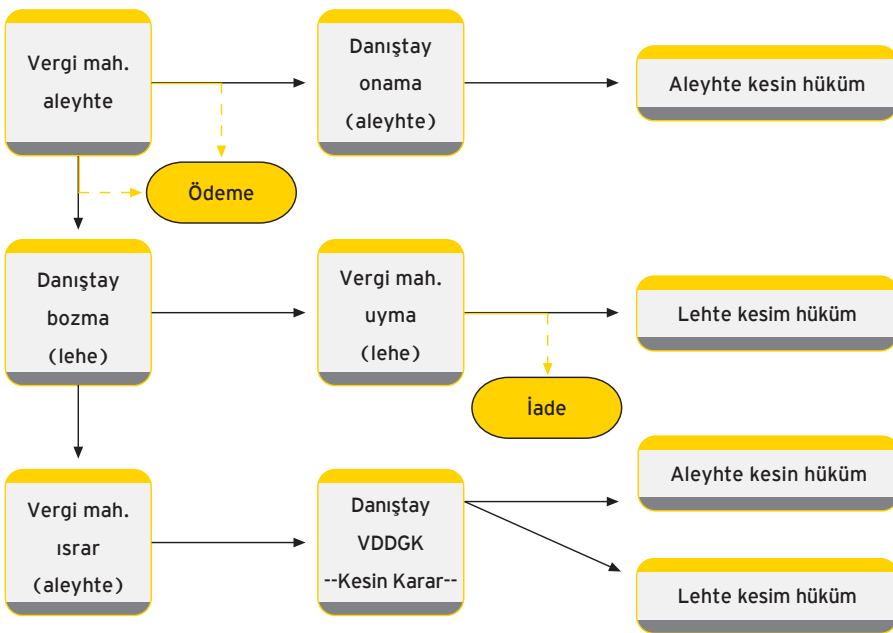
Buna göre yargı süreci (taraflarca tüm kanun yollarının kullanılması halinde), en kısa 18 ay en uzun 36 aylık bir sürede tamamlanabilecektir.

Aşağıda, mahkeme kararlarına göre oluşabilecek alternatifler şema halinde bilgilerinize sunulmaktadır.

Vergi mahkemesince ilk aşamada lehe karar verilmesi halinde:

Vergi mahkemesince ilk aşamada aleyhte karar verilmesi halinde:

Ofislerimiz

İstanbul Merkez Ofis

Büyükdere Cad. Beytem Plaza

Kat: 1-3-8-9-10

Şişli 34381 İstanbul

Tel : (212) 315 30 00

Faks: (212) 230 31 32

E-mail: istanbul.office@tr.ey.com

Ankara Ofisi

Ufuk Üniversitesi Cad.

Farilya Business Center

No: 8 K: 11 D: 53-54

Çukurambar 06700 Ankara

Tel: 0312 286 3800

Faks: 0312 286 0700

E-mail: ankara.office@tr.ey.com

İzmir Ofisi

Akdeniz Mahallesi Halit Ziya

Bulvarı No: 74 Kat: 2

Alsancak 35210 İzmir

Tel : (232) 483 59 59

Faks: (232) 445 72 16

E-mail: izmir.office@tr.ey.com

Bursa Ofisi

Kükürtlü Cad. Tan İş Merkezi

No: 67 Daire: 2 16080 Bursa

Tel : (224) 232 00 03

Faks: (224) 232 23 96

E-mail: bursa.office@tr.ey.com

Ernst & Young

Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Ernst & Young hakkında

Ernst & Young, denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde global bir liderdir. 167.000 Ernst & Young çalışanı ortak değerleri ve kaliteye olan sarsılmaz inançları doğrultusunda hizmet vermektedirler.

Ernst & Young; çalışanlarının, müşterilerinin ve içinde bulunduğu geniş çevrelerin potansiyellerine ulaşmalarına yardımcı olarak fark yaratmaktadır.

Ernst & Young, her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip Ernst & Young Global Limited'e üye firmalardan oluşan global bir organizasyon olup, tüm hizmetlerini bu üye firmalar tarafından sunmaktadır. Ernst & Young Global Limited, sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olup, müşteri hizmeti sunmamaktadır. Organizasyonumuz hakkında daha detaylı bilgi için lütfen www.ey.com internet sitesini ziyaret ediniz.

Ernst & Young'ın sunduğu vergi hizmetleri

İşleriniz gerçek potansiyellerine güçlü temeller üzerinde yapılandırılarak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilerek ulaşabilir. Ernst & Young olarak vergi yükümlülüklerinizi sorumlu ve zamanında yerine getirmenizin önemli bir fark ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Bu nedenle 135'ten fazla ülkedeki 25,000 vergi çalışanımız nerede olursanız olun ve vergi ihtiyaçlarınız ne olursa olsun, kaliteli hizmet anlayışımıza duyduğumuz tereddütsüz bağlılık temelinde sizlere teknik bilgi, iş tecrübesi ve tutarlı metodolojiler sunmaktadır. Ernst & Young'ın farkı buradadır.

İletişim:

Sercan Bahadır
Vergi Bölümü, Kıdemli Müdür
Sercan.Bahadir@tr.ey.com

© Ernst & Young 2011
Tüm Hakları Saklıdır.

Bu yayın özet bilgi içermekte olup sadece genel bilgi verme amaçlı hazırlanmıştır. Ayrıntılı bir araştırmanın ya da profesyonel görüşün yerini tutmak üzere hazırlanmamıştır. Herhangi bir kişinin, bu yayında yer alan herhangi bir bilgiye dayanarak bir aksiyon alması ya da almaması neticesi uğrayabileceği kayıplardan EYGM Limited dahil global Ernst & Young organizasyonunun hiçbir üyesi sorumluluk kabul etmez. Spesifik konular için ilgili danışmana başvurulmalıdır.

www.ey.com/tr
www.vergidegundem.com
facebook.com/EYTurkiyeKariyer
twitter: @vergidegundem